

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
FAKULTA MANAGEMENTU

ZALOŽENIE PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU
NA ÚZEMÍ SR
A JEHO ROZVOJOVÝ PROGRAM

ZÁVEREČNÁ PRÁCA

ELIŠKA VALOVIČOVÁ

Vedúci záverečnej práce: Kovář František. prof. Ing. CSc.

Stupeň kvalifikácie: bakalár (Bc.)

Dátum obhajoby: 20.05.2008

Jindřichův Hradec 2008

ČESTNÉ VYHLÁSENIE

Dole podpísaná **Eliška Valovičová**
narodená 28.mája 1987 v Bratislave,
týmto čestne vyhlasujem,
že som záverečnú bakalársku prácu s názvom:

ZALOŽENIE PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU NA ÚZEMÍ SR A JEHO ROZVOJOVÝ PROGRAM

spracovala samostatne pod odborným vedením prof. Ing. Kovára CSc., a že som
všetku použitú literatúru uviedla v zozname použitej literatúry.

.....

Eliška Valovičová

P O Ď A K O V A N I E

Týmto sa chcem poďakovať konzultantovi prof. Ing. Františkovi Kovářovi, CSc. Svoju vďaku chcem vysloviť aj konateľom a spoločníkom spoločnosti ZAVA, spol.s r.o., ktorí mi umožnili nahliadnuť do materiálov spoločnosti a tak získať potrebné informácie k tejto záverečnej bakalárskej práci.

Srdečná vďaka.

ANOTÁCIA

Práca popisuje právne predpoklady pre založenie podnikateľského subjektu na území Slovenskej republiky. Ďalej sa venuje problematike zakladateľského rozpočtu, podnikovej stratégie a cieľom podniku a ich vplyve na životný cyklus podniku.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

ap. – a podobne

a.s. – akciová spoločnosť

č. – číslo

ČR – Česká republika

DPH – daň z pridanej hodnoty

EÚ – Európska únia

FO – fyzická osoba

napr. napríklad

NR SR – Národná rada slovenskej republiky

OR – obchodný register

PO – právnická osoba

príp. – prípadne

Resp. - respektíve

s. – strana

spol. s r.o. – spoločnosť s ručením obmedzená

s.r.o. – spoločnosť ručením obmedzená

Sk – Slovenská koruna

SR – Slovenská republika

Σ – suma

t.j. – to jest

tzv. – tak zvanéj

v.o.s. – verejne obchodná spoločnosť

vyd. – vydanie

Zb. – zbierka

Z.z. – zbierka zákonov

OBSAH

ÚVOD.....	8
Cieľ práce	9
Metodika práce	10
I. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ.....	11
1.1 Podmienky pre založenie podnikateľského subjektu na území slovenskej republiky	11
1.2 Založenie podnikateľského subjektu spoločnosť s ručením obmedzeným	12
1.2.1 Zakladatelia spoločnosti s ručením obmedzeným	12
1.3 Spoločenská zmluva	13
1.3.1 Postup pri uzatváraní spoločenskej zmluvy.....	14
1.3.2 Podstatné časti spoločenskej zmluvy o spoločnosti s ručením obmedzeným	15
1.3.3 Nepodstatné časti spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným	17
1.4. Vznik spoločnosti	17
1.5. Zodpovednosť za ručenie a záväzky spoločnosti	18
1.6. Rozvojový program, plánovanie	20
1.6.1 Vecné predpoklady	20
1.6.2 Riadiace predpoklady	21
1.6.3 Zakladateľský projekt	21
1.6.4 Zakladateľský rozpočet	22
1.7. Stratégia podnikateľského subjektu.....	24
1.7.1 Obsah stratégie rozvoja podnikateľského subjektu	25
1.8. Rozvoj a rast podnikateľského subjektu.....	26
1.8.1 Podnikateľský plán	27
II. PRAKTICKÁ APLIKÁCIA	29
2.1. Administratíva	29
2.1.1 Živnostenské oprávnenie	29
2.1.2 Návrh na zápis s.r.o. do Obchodného registra.....	30

2.1.3 Postrehy	32
2.2. Nástrahy spojené s podnikaním	33
2.2.1 Z histórie spoločnosti.....	33
2.2.2 Nástrahy ako podnet k zlepšovaniu	34
2.3. Životný cyklus podniku ako ho vidia konatelia spoločnosti	36
2.4. Napĺňanie podnikových cieľov.....	37
2.4.1 Krátkodobé a dlhodobé ciele a vyhliadky do budúcnosti.....	38
2.4.2 Kroky vedúce k zlepšeniu konkurencieschopnosti.....	38
ZÁVER.....	40
NÁVRH OPATRENÍ.....	42
LITERATÚRA	43

ÚVOD

Zakladanie podnikateľských subjektov predstavuje v trhovej ekonomike neoddeliteľnú a dôležitú súčasť. Pre založenie podnikateľského subjektu je dôležité mať okrem vlastného či cudzieho kapitálu tiež poznatky, ktoré sú nevyhnutné k tomu, aby bol podnikateľský subjekt z ekonomického, sociálneho, či právneho hľadiska úspešný a schopný ďalšieho rozvoja. Dôležité je pochopenie otázky, čo je vlastne podnikanie. Zakladatelia podniku by mali mať elementárne poznatky z legislatívy, obchodného práva, živnostenského zákona, pracovného práva a v neposlednom rade taktiež z riadenia ľudských zdrojov.

Pod pojmom legislatíva chápeme rôzne zákony, napr. zákony z oblasti daní, účtovníctva, sociálneho a zdravotného zabezpečenia, zákona o konkurze a vyrovnaní a množstvo ďalších zákonov, ktoré musia v súvislosti s podnikaním podnikateľské subjekty dodržiavať. Lebo ako sa mnohokrát laicky hovorí: neznalosť zákona neospravedlňuje. Na úvod by bolo vhodné tiež povedať, ako definujeme podnikateľský subjekt resp. podnik. Vo všeobecnosti podnik možno definovať ako ekonomicko-právne samostatnú jednotku, ktorá bola založená za účelom a cieľom podnikania. Hlavnou podstatou podniku v trhovej ekonomike je samotná podnikateľská aktivita, ktorá je orientovaná za určitým cieľom, a tým cieľom je dosahovanie zisku.

Z hľadiska zakladania podnikateľského subjektu je nevyhnutné si taktiež uvedomiť, že činnosť podniku si po jeho založení vyžaduje rôzne výrobné faktory, medzi ktoré mimo iné patrí pracovná sila, investičný a obežný majetok, a že existencia každého podnikateľského subjektu je z časového hľadiska ohraničená životným cyklom podniku, ktorý sa začne založením a končí sa zánikom tohto podnikateľského subjektu.

Dôvodom spracovania vybranej témy založenie podnikateľského subjektu na území SR a jeho rozvojový program ma viedol predovšetkým:

- osobný záujem o danú problematiku;
- záujem o prácu v súkromnom sektore;
- súčasné trendy a orientácia na súkromný sektor.

CIEĽ PRÁCE

Cieľom práce je zoznámiť čitateľa za akých podmienok je možné založiť v SR podnikateľský subjekt, a to v súvislosti s analýzou vybraného podniku ZAVA, spol. s r.o. z pohľadu jeho podnikovej stratégie od roku jeho založenia až po súčasnosť, podieľania sa na znižovaní nezamestnanosti a jeho rozvojový program.

- K ďalším cieľom patrí:
- vysvetliť problematiku zakladania podniku vo všeobecnosti ako aj príkladne na podnikateľskom subjekte ZAVA, spol. s r.o.;
- vytvorenie predpokladov pre zjednodušenie a zrýchlenie zakladania podnikateľských subjektov na území Slovenskej republiky;
- vysvetliť problematiku zakladateľského rozpočtu;
- porovnať životný cyklus podniku v teórii a praxi ;
- vysvetliť čo tvoria hlavné znaky a vlastnosti podnikateľského subjektu v nadväznosti na faktory rizík;
- zhodnotenie podnikateľa a jeho schopnosť podstupovať riziká;
- poukázať na postoje podnikateľa k rizikám a redukovanie možných rizík;

- schopnosť podnikateľského subjektu na zmenu dopytu a jeho flexibilitu;
- vysvetliť otázku rozvojového programu vyššie uvedeného podnikateľského subjektu v nadväznosti na zamestnávanie občanov SR a ČR.

METODIKA PRÁCE

Pri vypracovaní tejto práce budem vychádzať z materiálov, ktoré upravujú zakladanie podnikateľských subjektov v Slovenskej republike, akými sú hlavne Zákon č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, prihliadnuc na jeho novelizáciu, ktorú pre potreby Slovenska upravila NR SR zákonom č.506/2002 Z.z.

K ďalším základným materiálom, ktoré budú využité pre potreby vypracovania tejto práce budú tiež Zákony NR SR a to hlavne zákon č.513/1991 Obchodného zákonníka, ktorý upravuje postavenie podnikateľov, obchodné a záväzkové vzťahy tak ako je to definované v §1 Obchodného zákonníka.

Ďalej budem vychádzať z informácií, ktoré mi boli poskytnuté konateľmi spoločnosti ZAVA, spol. s r.o. Okrem teoretických podkladov t.j. už spomenutých materiálov sa pokúsim zistiť názory rôznych podnikateľských subjektov na území SR na otázku zakladania podniku, výhody, nevýhody, a problémy s ktorými sa pri zakladaní stretli a to prostredníctvom osobných rozhovorov.

Pre lepšiu ilustráciu budú niektoré údaje spracované v tabuľkách alebo v grafickej podobe. V prípade ich veľkej obsiahlosti budú zaradené do osobitnej prílohy.

I. TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

V súvislosti s témou bakalárskej práce som si pre analyzovanie vybrala spoločnosť s ručením obmedzeným ako najrozšírenejšiu formu zakladania podniku na Slovensku, a aj z toho hľadiska, že získané informácie, ktoré mi boli poskytnuté som získala práve od spoločníkov spoločnosti s ručením obmedzeným.

1.1 PODMIENKY PRE ZALOŽENIE PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU NA ÚZEMÍ SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Podnikateľskú činnosť možno vykonávať v rôznych formách, ako napríklad vo forme a.s., v.o.s., komanditnej spoločnosti, družstva či spoločnosti s ručením obmedzeným. Môže sa jednať o podnikanie individuálne alebo spoločné podnikanie viacerých osôb. Spoločné podnikanie môže mať rôznu podobu. Podnikatelia sa tiež môžu spojiť bez toho, aby založili nový právny subjekt, a to tak, že spoja svoje činnosti ako aj prostriedky, aby dosiahli vytýčený cieľ alebo tak, že sa jedna osoba sa podieľa iba majetkovým vkladom na podnikaní iného podnikateľa. Prvý model sa dá riešiť v zmysle Občianskeho zákonníka a to na základe zmlúv o združení. Druhý model riešime podľa Obchodného zákonníka tzv. zmluvou o tichom spoločenstve.

K podnikaniu sa však môžeme združiť aj takým spôsobom, že sa založí nový podnikateľský subjekt – právnická osoba. Takýto právny subjekt má svoju vlastnú právnu subjektivitu odlišnú od právnej subjektivity jeho zakladateľov. Takto založená právnická osoba môže mať právnu formu obchodnej spoločnosti alebo družstva. Pri podnikaní vo forme obchodnej spoločnosti bude veľmi dôležité zvoliť si najvýhodnejšiu právnu formu.

Ak má byť hlavným zmyslom osobná účasť na podnikaní, bude najvýhodnejšou formou verejná obchodná spoločnosť, k založeniu ktorej sa nevyžaduje žiadny kapitál. Treba však brať na zreteľ, že nevýhodou bude osobné ručenie spoločníkov za záväzky spoločnosti.

Ak má byť hlavným dôvodom spájania sa osôb získavanie kapitálových prostriedkov bez osobnej účasti na podnikaní väčšieho rozsahu, bude najvýhodnejšou formou akciová spoločnosť. Výhody oboch spoločností ale v sebe kombinuje práve spoločnosť s ručením obmedzeným. O spoločnosti s ručením obmedzeným môžeme povedať, že patrí k spoločnostiam, ktoré sú najrozšírenejšou právnou formou podnikateľskej aktivity v oblasti drobného a stredného podnikania.

1.2 ZALOŽENIE PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU SPOLOČNOSŤ S RUČENÍM OBMEDZENÝM

1.2.1 Zakladatelia spoločnosti s ručením obmedzeným

Zakladateľom spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť akákoľvek fyzická alebo právnická osoba. Nie je pritom dôležité či to bude osoba slovenská alebo zahraničná. Pod pojmom slovenská FO chápeme fyzickú osobu s trvalým bydliskom na území SR (štátne občianstvo v tomto prípade nerozhoduje) a zahraničnou FO je fyzická osoba s trvalým bydliskom mimo územia SR. Takto charakterizujeme aj právnické osoby, pričom trvalé bydlisko nahradzame sídlom na území alebo mimo územia SR. Pojem bydlisko Obchodný zákonník nedefinuje. Pri zakladaní s.r.o. majú slovenské aj zahraničné osoby rovnaké práva a povinnosti.

Zakladateľom s.r.o. môže byť aj akákoľvek PO, ktorá nemá podnikateľský charakter (napr. občianske združenie, obec, nadácia). To isté platí aj pre FO, pretože na to, aby založili s.r.o., nemusia byť podnikateľmi.

Zakladateľom s.r.o. môže byť za určitých podmienok aj štát, aj keď o tom Obchodný zákonník výslovne nepojednáva. Vyplýva to ale z Občianskeho zákonníka § 21 podľa ktorého, pokiaľ je účastníkom občiansko-právnych vzťahov štát, je právnickou osobou.

Prejav vôle smerujúci k založeniu s.r.o. môže sama vykonať len FO, ktorá je plne spôsobilá na právne úkony. Zároveň však treba podotknúť, že zakladateľom by mohol byť aj neplnoletý alebo osoba, ktorej spôsobilosť bola súdom obmedzená alebo osoba ktorá bola pozbavená právnych úkonov. V mene PO je oprávnený zakladateľský úkon vykonať jej štatutárny orgán.

Ten však môže byť vnútornými predpismi zaviazaný vyžiadať si súhlas iného orgánu PO alebo zakladateľa. Pokiaľ by štatutárny orgán konal bez takéhoto povolenia, bolo by založenie spoločnosti platné, ale ten kto takto konal, by musel niesť zodpovednosť voči PO, ktorej je štatutárnym orgánom. V mene štátu môže s.r.o. založiť príslušný štátny orgán.

Každá osoba, ktorá je zakladateľom, sa môže nechať pri zakladaní podnikateľského subjektu zastúpiť na základe plnej moci. Plná moc musí byť v písomnej forme a musí v nej byť výslovne uvedené, že splnomocňujeme na podpis spoločenskej zmluvy o založení s.r.o. Pokiaľ by splnomocnenec prekročil nariadené pokyny, malo by to vplyv na zodpovednosť voči splnomocniteľovi, ale nie na platnosť podpisu zmluvy. V mene PO môžu plnú moc udeliť len jej štatutárny orgán. Pri zakladaní PO jediným zakladateľom, nahrádza spoločenskú zmluvu zakladateľská listina.

1.3 SPOLOČENSKÁ ZMLUVA

V prípade ak sa na spoločnosti s ručením obmedzeným chce podieľať viacero osôb, je potrebné, aby na založenie spoločnosti bola uzatvorená spoločenská zmluva. Môžeme preto povedať, že spoločnosť bude založená v okamihu, kedy je uzavretá spoločenská zmluva.

Tento okamih môžeme zdefinovať dňom, kedy je spoločenská zmluva podpísaná poslednou zmluvnou stranou. Založením spoločnosti sa konštituuju vzájomné vzťahy medzi zakladateľmi, ako aj budúce vzťahy medzi spoločníkmi navzájom a vzťahy budúcich spoločníkov.

To že bola založená spoločnosť samé o sebe ešte neznamená, že vznikla spoločnosť ako PO. Spoločnosť ako PO vzniká až dňom zápisu do obchodného registra. Až do tohto dňa, nemôže táto založená spoločnosť nadobúdať práva a povinnosti, a preto z právnych úkonov, ktoré zakladatelia v mene spoločnosti do tohto času vykonajú spoločnosť nie je viazaná.

1.3.1 Postup pri uzatváraní spoločenskej zmluvy

Skôr ako bude uzavretá spoločenská zmluva mal by tento právny úkon predchádzať spracovaniu podnikateľského zámeru. Spoločenská zmluva by mala plniť úlohu právneho vyjadrenia tohto podnikateľského zámeru.

Na postup pri uzatváraní spoločenskej zmluvy sa použijú všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o uzatváraní zmlúv a ustanovenia Obchodného zákonníka. Zmluva vzniká v okamihu, kedy sa strany dohodnú na celom jej obsahu. Podstatné časti zmluvy nie sú jej obsahové náležitosti, a z tohto dôvodu nestačí ak sa zmluvné strany dohodli na podstatných častiach samotnej zmluvy, ktoré sú upravené v Obchodnom zákonníku.

Rozdiel medzi podstatnými a nepodstatnými časťami spoločenskej zmluvy je v tom, že podstatné časti musí zmluva obsahovať, inak nevznikne. Nepodstatné časti musí zmluva obsahovať vtedy ak na tom trvá niektorá zo zmluvných strán.

Pokiaľ sa ale strany neskôr nedohodnú na chýbajúcich podstatných častiach zmluvy, táto zmluva nevznikne a spoločnosť nebude založená, pokiaľ sa strany nedohodli, že chýbajúci obsah zmluvy nebude nahradený treťou osobou alebo súdom pre prípad, že sa samé nedohodnú na doplnení obsahu zmluvy.

Spoločenská zmluva musí byť vyhotovená a uzatvorená písomne, inak je neplatná. Pravosť podpisov musí byť úradne overené.

1.3.2 Podstatné časti spoločenskej zmluvy o spoločnosti s ručením obmedzeným

Podstatné časti spoločenskej zmluvy ¹o spoločnosti s ručením obmedzeným sú vymedzené v Obchodnom zákonníku. Ide predovšetkým o nasledovné náležitosti:

- Obchodné meno spoločnosti – je to názov, pod ktorým bude vykonávať spoločnosť právne úkony. Toto meno musí byť vymedzené v spoločenskej zmluve a zapisuje sa do obchodného registra. Obchodné meno nesmie byť zameniteľné s obchodným názvom iného podnikateľa.
- Obchodné meno spoločnosti s ručením obmedzeným musí obsahovať označenie „spoločnosť s ručením obmedzeným“ alebo skratky „spol. s r.o.“ „s.r.o.“.
- Sídlo spoločnosti – rozumieme tým adresu (nielen uvedenie obce), ktorá bude ako jej sídlo uvedená v obchodnom registri. Určenie adresy je vecou zakladateľov. Nie je k tomu potrebný súhlas žiadneho štátneho orgánu.
- Určenie zakladateľov – v súlade s Obchodným zákonníkom je potrebné identifikovať zakladateľov – budúcich spoločníkov. U právnických osôb ako spoločníkov musí byť uvedené ich obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo a u fyzických osôb ich meno, bydlisko a rodné číslo.
- Predmet činnosti – je tiež vecou zakladateľov spoločnosti. Predmetom činnosti môže byť akákoľvek podnikateľská či nepodnikateľská činnosť, pokiaľ nie je zákonom zakázaná.
- Určenie výšky základného imania – je tvorené súhrnom vkladov spoločníkov. Určenie jeho výšky je podstatnou časťou spoločenskej zmluvy. Základné imanie sa zapisuje do

¹ Kupkovič, M.: Podnikové hospodárstvo, s.100 – 101

obchodného registra a je predmetom samostatnej účtovnej evidencie. Je nutné rozlíšiť základné imanie od rezervného fondu, pretože prostriedky z rezervného fondu je možné použiť len na prekonanie nepriaznivého priebehu hospodárenia spoločnosti.

- Určenie výšky vkladu každého spoločníka pri založení spoločnosti, vrátane spôsobu jeho splácania a ocenenia nepeňažného vkladu – vo všeobecnosti sa vklady spoločníkov rozdeľujú na peňažné a nepeňažné. Pri nepeňažných vkladoch môže ísť o vklady hmotné (hnutelné a nehnuteľné veci) a na nehmotné (požiadavky, práva z duševného a priemyselného vlastníctva). Pri splatení nepeňažného vkladu je ustanovená povinnosť splatiť tento vklad ešte pred zápisom základného imania do obchodného registra. Pri peňažných vkladoch sa tieto vklady splatia do rúk správcovi vkladu, a to v zákonom určenej výške. Pri hnutelných veciach sa splatia ich odovzdaním správcovi vkladu. Hodnota nepeňažného vkladu musí byť určená znaleckým posudkom
- Určenie konateľov spoločnosti – konateľ je štatutárnym orgánom spoločnosti a zapisuje sa do obchodného registra, preto musí byť uvedený aj v spoločenskej zmluve, ktorá slúži ako podklad pre tento zápis. Konateľ môže byť buď jeden alebo viacerí. V spoločenskej zmluve sa uvedie meno, bydlisko, rodné číslo konateľa (konateľov) a akým spôsobom konajú v mene spoločnosti (samostatne alebo viacerí, príp. všetci spoločne) a akým spôsobom sa v mene spoločnosti vykoná podpisovanie. Podpisy musia byť doložené súdu spolu so spoločenskou zmluvou na podpisovom vzore. Konateľom môže byť len FO, ktorá je spôsobilá k právnym úkonom a ktorá nebola právoplatne odsúdená za trestný čin ktorý súvisí s podnikaním.
- Určenie členov dozornej rady – dozorná rada sa zriaďuje vtedy, ak sa spoločníci na takejto rade dohodli v spoločenskej zmluve. Dozorná rada nie je povinným orgánom.
- Spôsob tvorby rezervného fondu – tento fond sa vytvára pri vzniku spoločnosti, a to najmenej vo výške 5% základného imania. V spoločenskej zmluve je možné stanoviť výšku rezervného fondu, pričom minimálna výška je zákonom určená na 10% základného imania.

Tento fond sa každoročne dopĺňa o sumu určenú v spoločenskej zmluve, najmenej však vo výške 5% čistého zisku vyčísleného v ročnej účtovnej závierke.

- Lehoty, v ktorých sa má uskutočniť valné zhromaždenie – v zmysle Obchodného zákonníka platí, že valné zhromaždenie sa má uskutočniť najmenej raz za rok, s tým že spoločenská zmluva určí konkrétne lehoty.

1.3.3 Nepodstatné časti spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným

Ak spoločníkom vyhovuje úprava obsiahnutá v Obchodnom zákonníku, nemusí spoločenská zmluva obsahovať žiadne iné dojednania. Priamo v Obchodnom zákonníku je uvedené, že v spoločenskej zmluve je možné odlišne upraviť napr.:

- ustanovenie dozornej rady;
- spôsob výpočtu podielu na likvidačnom zostatku;
- spôsob delenia zisku medzi spoločníkov;
- príplatkovú povinnosť;
- modifikáciu alebo vylúčenie zákazu konkurencie;
- a iné.

1.4. VZNIK SPOLOČNOSTI

Spoločnosť vzniká až dňom zápisu do obchodného registra. Do vzniku spoločnosti konajú vo veciach súvisiacich so vznikom spoločnosti jej zakladatelia, nie konateľ alebo konatelia. Záväzky, ktoré vznikli zakladateľom, prechádzajú zo zákona na spoločnosť ku dňu jej zápisu do obchodného registra. Spoločnosť má však možnosť prevzaté záväzky odmietnuť.

Jednou z najdôležitejších úloh, ktoré musia zakladatelia pre spoločnosť zabezpečiť, je získanie živnostenského alebo iného podnikateľského oprávnenia, pokiaľ nejde o oblasť, v ktorej je možné podnikáť aj bez osobitného oprávnenia, pretože inak nezapíše registrový súd spoločnosť do obchodného registra.

V ohlásení živnosti remeselnej alebo viazanej (nie voľnej) musí byť uvedená osoba, ktorá bude zodpovedná (nemusí byť z okruhu spoločníkov či konateľov). Zodpovedný zástupca musí spĺňať všeobecné aj osobitné podmienky prevádzkovania živnosti. Musí mať trvalý pobyt na území SR, resp. povolenie na dlhodobý pobyt na účely podnikania alebo povolenie na trvalý pobyt na území SR. Zodpovedným zástupcom nemôže byť člen dozornej rady alebo iného kontrolného orgánu. Zodpovedný zástupca musí byť pri prevádzkovaní živnosti v pracovnoprávnom vzťahu k podnikateľovi. Avšak to neplatí ak je zodpovedný zástupca spoločníkom s.r.o.

Pred zápisom do obchodného registra sú zakladatelia povinní splatiť najmenej tridsať percent svojich peňažných vkladov. Celková hodnota všetkých splatených vkladov (peňažných aj nepeňažných) musí činiť minimálne 200.000,-Sk, a porty, vecné vklady, musia byť vopred splatené. Ak spoločnosť zakladá jeden zakladateľ, je povinný splatiť celý vklad (peňažný aj nepeňažný).

Po splnení uvedených podmienok môže byť podaný návrh na registrový súd na zápis spoločnosti do obchodného registra. Návrh na zápis podpisujú konatelia, ktorých podpisy musia byť úradne overené.

1.5. ZODPOVEDNOSŤ ZA RUČENIE A ZÁVÄZKY SPOLOČNOSTI

Vzhľadom k tomu, že spoločnosť s ručením obmedzeným je PO, je povinná splniť záväzky, ktoré vznikli spoločnosti z právnych úkonov ich konateľov alebo zástupcov.

Pokiaľ spoločnosť záväzok nespĺní, môžu ju postihnúť sankcie a veritelia sa môžu domáhať splnenia povinností súdnou cestou a uspokojiť svoje pohľadávky aj proti vôli spoločnosti z majetku spoločnosti.

Medzi osobitné formy ručenia, resp. zodpovednosti v spoločnosti s ručením obmedzeným patria:

- ručenie spoločnosti;
- ručenie spoločníkov.

Ručenie spoločnosti chápeme také ručenie ak tá istá osoba alebo tie isté osoby sú jedinými spoločníkmi vo viacerých spoločnostiach. Zároveň za záväzky ktorejkoľvek z nich spoločníci ručia svojim majetkom aj ich ostatné spoločnosti.

Ručenie spoločníka je ručenie za záväzky spoločnosti do výšky svojho nesplateného vkladu zapísaného v obchodnom registri. Minimálna hodnota vkladu spoločníka musí byť aspoň 30.000,-Sk.

Podľa rozsahu ručenia spoločníkov je možné rozlišovať ručenie obmedzené a ručenie neobmedzené.

Neobmedzené ručenie je ručenie spoločníkov za všetky záväzky spoločnosti, a to celým majetkom.

Obmedzené ručenie je ručenie, ktorého obsah je limitovaný určitou čiastkou, avšak do jej výšky ručí spoločník tiež celým svojim majetkom.

Spoločníci ručia za záväzky spoločnosti do výšky svojich nesplatených vkladov zapísaných v obchodnom registri. Preto sa do obchodného registra zapisuje nielen výška vkladu každého spoločníka, ale aj čiastka, ktorú už splatil na svoj vklad.

Rozsah splatenia vkladov v dobe zápisu spoločnosti do obchodného registra sa preukazuje potvrdením osoby spravujúcej vklady podľa Obchodného zákonníka. Ručenie spoločníkov vzniká priamo zo zákona, a preto sa nevyžaduje ich písomné prehlásenie.

Súhrn všetkých práv a povinností spoločníkov označuje Obchodný zákonník ako obchodný podiel, ktorý sa určuje pomerom vkladov spoločníkov k základnému imaniu a vyjadruje sa percentom, resp. zlomkom. Každý spoločník môže mať len jeden obchodný podiel, a to aj keby sa postupne zaviazal k niekoľkým vkladom (naraz možno prevziať len jeden vklad). Počas trvania spoločnosti nemôže spoločník disponovať s vkladom pretože ten je majetkom spoločnosti. Môže však disponovať so svojim obchodným podielom. Možnosť dispozície s podielom závisí od obsahu spoločenskej zmluvy.

1.6. ROZVOJOVÝ PROGRAM, PLÁNOVANIE

V súvislosti so záujmom spoločníka participovať na rozvojovom programe je nevyhnutné skôr než sa ktokoľvek rozhodne, že si založí firmu, musí mať k tomu určitý motív, odhodlanie, no najmä víziu. Pokiaľ toto všetko má, pokračujeme tým, že si urobíme určitú analýzu toho čo vlastne chceme robiť. Preveríme si aké je v tomto smere podnikateľské prostredie, legislatíva, aká konkurencia, trh – jeho nasýtenosť tým čo chceme ponúknuť. Avšak potrebujeme určité predpoklady, aby sme mohli začať podnikáť.

Medzi kľúčové predpoklady patria vecné predpoklady a riadiace predpoklady². Tieto predpoklady je potrebné analyzovať po častiach, z ktorých sa skladajú.

1.6.1 Vecné predpoklady

Pokiaľ ide o výrobný podnik, dôležité je zaistiť dostatočné množstvo pracovných síl s potrebnou kvalifikáciou.

² Synek, M.: *Podniková ekonomika*.s. 92 – 93

Ďalším bodom je vytvorenie majetkovej bázy, ktorá je dostačujúca na to, aby bola zaistená potrebná výrobná kapacita. V neposlednom rade začínajúci podnik zaobstará materiál, či zásoby potrebné na zaistenie plynulosti výroby.

1.6.2 Riadiace predpoklady

Podniky, ktoré pôsobia najmä v terciárnom sektore musia brať ohľad predovšetkým na riadiace predpoklady. Preto ešte pred samotným výkonom činnosti podniku je dôležité spresniť si, akým spôsobom bude podnik riadený. Je dôležité riadiť sa podľa nasledovných krokov:

Vytvoriť vrcholový manažment, ďalej zaistiť výkon funkcií manažmentu, ktorými sú vytýčenie cieľov, plánovanie, rozhodovanie, realizácia, analýza a kontrola. V súvislosti s transparentnosťou a efektivitou delegovať právomoci a zodpovednosti jednotlivým riadiacim manažérom. V neposlednom rade takisto vytvoriť vhodnú organizačnú štruktúru, vytvoriť nástroje riadenia a spôsob realizácie kontroly riadenia.

1.6.3 Zakladateľský projekt³

V počiatočnej fáze vývoja podniku je potrebné aby mal podnikateľ presne určené a definované ciele, týkajúce sa najmä predmetu činnosti (čo vyrábať, príp. aké služby poskytovať). Takisto musí mať zmapovaný trh, cieľovú skupinu zákazníkov, a takisto musí riešiť aj otázku dostupnosti finančných zdrojov.

Tieto informácie sa vyhodnocujú v zakladateľskom projekte. Jeho súčasťou je aj zakladateľský rozpočet, ktorý pomáha podnikateľovi vybrať vhodných investorov a predpokladá zisky z jednotlivých aktivít podniku.

³ Synek, M.: *Podniková ekonomika*.s. 93 – 94

Zakladateľský projekt a zakladateľský rozpočet obsahujú tieto časti:

- Príprava podnikateľského zámeru, zváženie možností a dostupnosti zdrojov. Potrebné je stanoviť dobu plnenia.
- Samotné zakladanie firmy. Určíme si dátum do ktorého sme schopní toto zrealizovať s prihliadnutím na lehoty v štátnych inštitúciách. Zároveň určíme právnu formu, obor a predmet podnikania.
- Rozpočet zdrojov, ich rozdelenie na vlastný a cudzí kapitál. Predpoklad na splácanie cudzieho kapitálu. Výber možnosti čerpania cudzích zdrojov (napr. banky, business angels, venture capital).
- Daňové zaťaženie týkajúce sa DPH, dane z príjmu a pod.
- Poistenie podniku ako napr. majetkové, poistenie osôb a pod.
- Vplyv podniku na životné prostredie. Predpokladané množstvo odpadu a spôsob jeho likvidácie.

Referencia o osobách, ktoré zakladajú podnik.

1.6.4 Zakladateľský rozpočet

Pred založením podnikateľského subjektu je pre podnikateľa zväžiť množstvo potrebných prostriedkov. Pre ilustráciu slúži zakladateľský rozpočet. Tento sa skladá z dvoch častí:

- Rozpočet výnosov a nákladov;
- Rozpočet kapitálu potrebného na financovanie obežného a finančného majetku.

V počiatkovej fáze, kedy sa podnik zakladá prechádza tzv. v „hladovej trase“, ktorá sa vyznačuje prevyšujúcimi výdavkami. Je potrebné sa na túto skutočnosť včas pripraviť a kalkulovať budúce možné náklady. Na výšku počiatkových výdavkov vplýva taktiež aj právna forma podnikateľského subjektu, a s ňou súvisiaci základný kapitál. Jeho výška sa, ako už bolo zmienené, líši vzhľadom od právnej formy podnikateľského subjektu.

V tejto súvislosti je potrebné určiť taký počet spoločníkov, aby bola dosiahnutá efektivita, a zároveň znížené riziko nesolventnosti. Nasledujúce tabuľky zjednodušene zobrazujú rozpočty nákladov a výnosov podniku a kapitálu potrebného na financovanie majetku podniku

Tabuľka č. 1: Rozpočet potreby kapitálu na financovanie majetku podniku

Rozpočet potreby kapitálu na financovanie investičného majetku:
1. pozemky
2. budovy
3. stroje a zariadenia
4. technológia
5. finančné investície
...
Σ kapitálu potrebného na financovanie investičného majetku
Rozpočet potreby kapitálu na financovanie obežného majetku:
6. zásoby
7. ceniny a iné peňažné ekvivalenty
8. krátkodobé cenné papiere
...
Σ kapitálu potrebného na financovanie obežného majetku
Σ kapitálu potrebného na financovanie celkového majetku podniku

Zdroj: Kupkovič, M., *Podnikové hospodárstvo*, 6. vyd. Bratislava: Sprint v.fra, 2002, s.51, ISBN 80-88848-93-8

Tabuľka č. 2: Rozpočet nákladov a výnosov podniku

Rozpočet nákladov	Rozpočet výnosov
1. materiálové náklady	1. tržby za predaj tovaru
2. mzdové a ostatné osobné náklady	2. tržby za predaj vlastných výrobkov a služieb
3. odpisy	3. ostatné tržby
4. režijné náklady	4. mimoriadne výnosy
5. úroky	5. výnosy z finančných investícií
6. dane	...
...	...
Σ nákladov	Σ výnosov

Zdroj: Kupkovič, M., *Podnikové hospodárstvo*, 6. vyd. Bratislava: Sprint v.fra, 2002, s.51, ISBN 80-88848-93-8

1.7. STRATÉGIA PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU

„Stratégia formuluje ciele podniku a kroky k ich dosiahnutiu , je výsledkom strategického riadenia , ktorého ťažisko je v rozhodovacích aktivitách.“ (Synek, 2006, 158 s.)

K nosným častiam stratégie podnikateľského subjektu patrí v prvom rade cieľ (stanovenie cieľov) podniku. Po založení podniku sa podnik a jeho okolie dostávajú do prostredia v ktorom sa odohrávajú dynamickým tempom zmeny v okolí podniku. Na takéto zmeny musí podnikateľský subjekt včas a dôsledne reagovať. Na trhu často dochádza k rôznym nepredvídateľným zmenám či už vo výrobnom procese, programe alebo dynamicky rastúcim cenám výrobných faktorov či k rôznym zmenám na úrovni techniky a technológie.

Z týchto dôvodov je preto nevyhnutné, aby sa vrcholový manažment (TOP manažment) bez akýchkoľvek predsudkov a problémov zhostil svojej práce naplno a tým prispel vo výraznej miere k smerovaniu a rozvoju podniku. Svojou motiváciou a konaním iniciuje rast a rozhoduje o strategických otázkach a operáciách.

1.7.1 Obsah stratégie rozvoja podnikateľského subjektu

Obsahom stratégie rozvoja podniku je jasná formulácia strategických cieľov, operácii ktorými sa zabezpečí ich samotná realizácia. V tejto súvislosti môžeme povedať, že ak podnikateľský subjekt nebude mať jasne a reálne stanovené ciele, celá stratégia a rozvoj stojí na tenkom ľade. V tomto prípade je podnikateľský subjekt so svojim podnikaním postavený pred neúnosné riziko.

Stratégiu rozvojového programu je preto nevyhnutné zostaviť v určitom poradí činností, za ktoré budú zodpovední konkrétni manažéri. Jedná sa o nasledujúce činnosti:

- *Strategická analýza*⁴.

Pri strategickej analýze sa dôraz kladie najmä na analýzu vonkajšieho prostredia a na analýzu podnikového prostredia, tzn. vnútorných zdrojov podniku a schopností podniku.

- *Formulácia stratégie.*

Jedná sa o výber vhodnej stratégie na všetkých úrovniach riadenia

- *Implementácia stratégie.*

Zavedenie stratégie do normálneho chodu podniku. Súčasne je potrebnézosúladiť riadiaci systém a organizačnú štruktúru.

- *Strategická kontrola.*

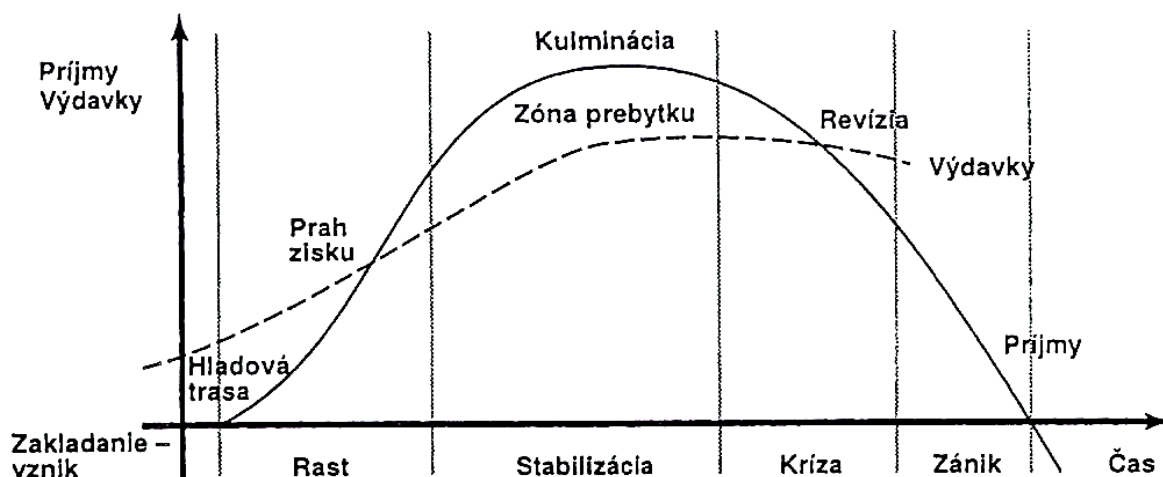
Strategickou kontrolou podnik získava spätnú väzbu prostredníctvom hodnotenia výsledkov zavedenej stratégie. Zároveň sa predkladá návrh opatrení, na základe ktorého je možné doladiť prípadné nedostatky.

⁴ Synek, M.: *Podniková ekonomika*.s.159 – 160

1.8. ROZVOJ A RAST PODNIKATEĽSKÉHO SUBJEKTU

Každý podnikateľský subjekt a jeho existencia je časovo ohraničená jeho vznikom (začiatkom) a zánikom (koncom). Toto obdobie od vzniku až po zánik sa nazýva životným cyklom podniku⁵. Tento cyklus pozostáva z niekoľkých fáz. Tieto fázy možno vyjadriť graficky prostredníctvom kriviek príjmov a výdavkov a to v závislosti času tak, ako je to prezentované na modeli D.Millera a P. Friesena v grafe č.1.

Graf č. 1: Životný cyklus podniku

Zdroj: Kupkovič, M., *Podnikové hospodárstvo*, 6. vyd. Bratislava: Sprint v.fra, 2002, s.48., ISBN 80-88848-93-8

Životný cyklus podniku pozostáva z piatich základných fáz: založenie, rast, stabilizácia, kríza a zánik. Treba poznamenať, že životný cyklus je ovplyvnený vonkajším makroekonomickým prostredím ako aj vnútorným podnikateľským prostredím. Faktory spojené s prostredím podniku sú napr. príslušnosť do určitého odvetvia, konkurencia, fiškálna politika štátu, nákladovosť transformačného procesu.

⁵Kupkovič, M.: *Podnikové hospodárstvo*. s. 47 – 48

Vzhľadom ku koexistencii viacerých faktorov vplývajúcich na život a rast podniku nie každý podnik absolvuje všetky fázy životného cyklu.

Je možné že niektoré z nich vôbec nenastanú, alebo podnik ukončí svoju pôsobnosť ešte skôr ako začne ďalšia nasledujúca fáza. Dĺžka Životného cyklu podniku môže byť dlhá alebo krátka. Môže trvať niekoľko mesiacov, rokov, desaťročí, storočí, alebo nemusí byť vôbec ohraničený zánikom.

Hlavným zámerom manažérov je udržať podnik na trhu dlhodobo, preto podnikový životný cyklus nie je ohraničený zánikom prípadne neprejde všetkými fázami životného cyklu.

1.8.1 Podnikateľský plán

Plánovanie tvorí neoddeliteľnú súčasť podnikového riadenia. Plánovanie sa dá charakterizovať ako „činnosť smerujúca k určeniu spôsobu , pravidiel a taktiky použitých pri realizácii stratégie, ako aj určenie disponibilných zdrojov predstavujúcich určité obmedzenia. Výsledkom plánovania je podnikateľský plán.“ (Synek, 2006, s. 161)

Podnikateľský plán⁶ má dve základné úlohy. Jedná sa o úlohu externú, čo znamená komunikáciu s externým prostredím, a úlohu internú, ktorá predstavuje plánovanie.

Vzhľadom k diferenciacii podnikov sa podnikateľský plán líši medzi jednotlivými podnikmi, avšak je možné unifikovať jeho základnú štruktúru.

1. Zhrnutie a základné východiská.

- Názov podniku, jeho história, závažné informácie o činnosti od jeho založenia.
- Základné ciele podniku a jeho poslanie.

⁶ Synek, M.: *Podniková ekonomika*.s. 165 – 167

- Charakteristika výrobkov alebo služieb, ktoré podnik poskytuje.
- Charakteristika finančnej situácie podniku.

2. *Popis výrobkov, odvetvia, trhu a konkurencie.*

- Popis výrobkov, ich konkurenčné výhody, štádium životného cyklu výrobkov, vývoj nových výrobkov, charakteristika výrobného programu. V prípade ak ide o služby, podnik sa zameria na popis služieb, konkurenčné výhody v ich poskytovaní, možnosti zlepšovania služieb a rozvíjanie ďalších aktivít.
- Charakteristika odvetvia v súčasnosti s prognózou vývoja, trendy vývoja trhu, veľkosť trhu, očakávaný tržný podiel.
- Odhad vývoja konkurencie, informácie o konkurencii (najmä tržný podiel, objem predaja a pod.) porovnávanie konkurenčných výrobkov.

3. *Marketingový plán.*

Plánovanie v rámci tzv. 4P. Cenová stratégia, stratégia distribúcie, reklamy a inovácie výrobkov, príp. služieb.

4. *Plán výskumu a vývoja, plán výroby.*

Plán výskumu má priamu súvislosť s inováiami výrobkov alebo služieb. Na základe výskumu sa mení plán výroby. Plán výroby je zameraný na využívanie technológií, ktorými sa výroba zrýchli a zefektívni.

5. *Finančný plán*

Finančný plán zahŕňa celkové množstvo potrebných finančných prostriedkov, štruktúru kapitálu s ohľadom na faktor rizika. Medzi iné patrí aj podiel stáleho a obežného majetku, či plánovanie likvidity.

II. PRAKTICKÁ APLIKÁCIA

Vzhľadom k skutočnosti, že najbežnejším typom obchodnej spoločnosti na území Slovenskej republiky je práve spoločnosť s ručením obmedzeným, mnohých podnikateľov zaujíma aké množstvo finančných prostriedkov musia obetovať na poplatkoch spojených s registráciou podniku do Obchodného registra, a ako dlho trvá tento proces. Nemenej dôležitým bodom pri registrovaní novo vznikajúcej spoločnosti je predloženie príslušných formulárov. O tom, ako prebieha samotný vznik, ako aj ďalší rozvoj spoločnosti by som chcela venovať nasledujúce stránky.

2.1. ADMINISTRATÍVA

Oprávnenie podnikateľa vykonávať podnikateľskú činnosť umožňuje živnostenské oprávnenie (živnostenský list alebo koncesná listina). Platí to bez rozdielu pre fyzickú a právnickú osobu. Oprávnenie vystaví odbor živnostenského podnikania obvodného úradu miestne príslušného podľa sídla spoločnosti.

2.1.1 Živnostenské oprávnenie

Pre založenie spoločnosti s ručením obmedzením je predovšetkým potrebné živnostenské oprávnenie pre s.r.o. V prípade ak podnikateľ vykonáva podnikateľskú činnosť na základe živnosti FO, táto podmienka ostáva nezmenená. Pre získanie živnostenského oprávnenia pre s.r.o. je nutné predložiť nasledovné dokumenty:⁷

- Kópiu spoločenskej zmluvy alebo zakladateľskej listiny (ak je jediný spoločník), ktorá je následne na príslušnom obvodnom úrade porovnaná s originálom.

⁷ SUĎA, Pavol, ŽILKA, Michal. Etrend [online].28.05.2004, [cit. 10.03.2008].

<<http://podnikanie.etrend.sk/34469/firemne-pravo/zalozenie-a-vznik-spolocnosti-s-rucenim-obmedzenym>>

- Dokumenty dokladujúce odbornú spôsobilosť v prípade, že to pre zvolený predmet činnosti vyžaduje živnostenský zákon (napr. vysokoškolský diplom alebo výučný list).
- Negatívny výpis z registra trestov všetkých budúcich konateľov (nie starší ako 3 mesiace).
- Kolkovú v hodnote 1000 Sk ako správny poplatok za vydanie živnostenského listu, alebo 2000 Sk v prípade koncesnej listiny.
- Doklad o sídle spoločnosti, (nájomná zmluva, list vlastníctva) , ak sa sídlo s.r.o. zhoduje s bydliskom konateľa.

V prípade ak je zvolený zodpovedný zástupca, je potrebné doložiť aj vyhlásenie zodpovedného zástupcu, ktoré dokladá spôsobilosť osoby zodpovednej za odborný výkon činnosti predmetu podnikania.

Lehota na vydanie živnostenského oprávnenia pre s.r.o. je 7 pracovných dní.

2.1.2 Návrh na zápis s.r.o. do Obchodného registra

Každá spoločnosť vzniká dňom zápisu do Obchodného registra. Avšak aj na toto je potreba absolvovať mnoho administratívnych úkonov. V prvom rade je nutné skoncipovať spoločenskú zmluvu, ktorá upravuje vzťahy jednotlivých spoločníkov v spoločnosti.

Ak má spoločnosť s ručením obmedzeným len jedného spoločníka, spisuje sa tzv. zakladateľská listina, u ktorej nie je potrebná forma notárskej zápisnice. S koncipovaním spoločenskej zmluvy sa využíva taktiež odborná právna pomoc. Správne spísaná spoločenská zmluva je polovičným úspechom k absolvovaniu registrácie do OR.

Nemožno však len spísať spoločenskú zmluvu, dôležité je splatiť tiež časť základného imania, ktoré v prípade s.r.o. predstavuje čiastku minimálne 200 000,-Sk. Vklady od každého spoločníka sa ukladajú u správcu vkladu, ktorým môže byť aj jeden zo spoločníkov.

Je potrebné taktiež doložiť notárom osvedčené vyhlásenie správcu vkladu o rozsahu splatenia vkladov jednotlivými spoločníkmi.

Súhrnne sa k návrhu na zápis s.r.o. do Obchodného registra musia doložiť nasledovné dokumenty⁸:

- Formulár návrhu na zápis spoločnosti s ručením obmedzeným do Obchodného registra (príloha č.7 k vyhláske č.25/2004)s notárskym osvedčením pravosti podpisov všetkých konateľov. Tento formulár je v súčasnej dobe možno odoslať aj elektronicky na internetových stránkach Ministerstva spravodlivosti SR.
- 2 vyhotovenia spoločenskej zmluvy s úradne overenými podpismi spoločníkov, alebo 2 vyhotovenia zakladateľskej listiny v prípade ak spoločníkom s.r.o. je jedna osoba (jeden rovnopis do Zbierky listín).
- 2 notárom overené kópie živnostenského listu alebo koncesnej listiny (jedna kópia do Zbierky listín).
- Vyhlásenie správcu vkladu o rozsahu splatenia vkladov spoločníkov s úradne overeným podpisom (v dvoch vyhotoveniach, jedno do Zbierky listín).
- Podpisový vzor budúcich konateľov, ktorý je notársky overený.
- V prípade s.r.o., kde je spoločníkom jedna osoba, notársky overené vyhlásenie, že podnikateľ nie je jediným spoločníkom vo viac ako troch s.r.o.
- Kolkové známky v hodnote 10 000 Sk ako súdny poplatok za zápis do obchodného registra.

⁸ SUĎA, Pavol, ŽILKA, Michal. Etrend [online].28.05.2004, [cit. 10.03.2008].

<<http://podnikanie.etrend.sk/34469/firemne-pravo/zalozenie-a-vznik-spolocnosti-s-rucenim-obmedzenym>>

Po podaní návrhu na zápis s.r.o. do OR rozhodne príslušný registrovaný súd do piatich pracovných dní o zápise do obchodného registra. Po vyzozumení o rozhodnutí je následne vystavené potvrdenie o vykonaní zápisu, ktoré si konatelia spoločnosti majú možnosť vyzdvihnúť osobne alebo im bude zaslané poštou.

V neposlednom rade je potrebné zaregistrovať vzniknutú spoločnosť do 7 dní na daňovom úrade.

2.1.3 Postrehy

V porovnaní so zakladaním spoločnosti s ručením obmedzeným spred piatich rokov došlo k niektorým výrazným zmenám. S cieľom urýchliť tento proces sa doba vydávania živnostenských oprávnení značne skrátila. Pri ohlasovacích živnostiach ⁹z 15 dní na 7 dní a pri koncesovaných živnostiach z 30 dní na 7 dní.

Ďalšou pozitívnou zmenou v súvislosti so skrátením lehoty pre zápis do obchodného registra je zrušenie trojnásobného poplatku vzťahujúceho sa na prednostný zápis do obchodného registra.

Vďaka rozvíjajúcim sa technológiám nie je v súčasnej dobe nutnosťou fyzicky vyplňovať formulár návrhu na zápis s.r.o. do obchodného registra. Toto je možno uskutočniť elektronicky.

Pokiaľ podnikateľ zakladajúci spoločnosť s ručením obmedzeným vlastníaci živnostenské oprávnenie požaduje vydanie živnostenského oprávnenia pre s.r.o., musí doložiť všetky dokumenty, ktoré sú pre tento úkon požadované.

⁹ SUĎA, Pavol, ŽILKA, Michal. Etrend [online].28.05.2004, [cit. 10.03.2008].

<<http://podnikanie.etrend.sk/34469/firemne-pravo/zalozenie-a-vznik-spolocnosti-s-rucenim-obmedzenym>>

Avšak v praxi sa táto situácia niekedy rieši podaním žiadosti o vydanie živnostenského oprávnenia a splatenia náležitého poplatku. Týmto počínom sa eliminujú duplicitné úkony spojené s vydávaním živnostenského oprávnenia.

2.2. NÁSTRAHY SPOJENÉ S PODNIKANÍM

Vznikom spoločnosti začína tvorenie vízií a cieľov spoločnosti. Akým smerom sa má spoločnosť uberať, ako dlho budú trvať kroky k naplneniu cieľov, ale aj hľadanie možných nástrah a ich vplyv na rozvoj spoločnosti, to všetko musí podnikateľ riešiť. Počas trvania spoločnosti sa objavujú rôzne faktory vplyvajúce buď pozitívne ako aj negatívne na jej ďalšie napredovanie. Z týchto faktorov je možné vymenovať niektoré najpodstatnejšie ako daňové zaťaženie, miera nasýtenosti trhu obdobným produktom, či obchodní partneri, najmä ich kvalita a kvantita.

Na základe informácií získaných od konateľov spoločnosti ZAVA, spol. s r.o. možno konštatovať, že podnikateľa v ceste za úspechom často prekvapí množstvo udalostí, ktoré mnohokrát nie je možné predvídať. Vzhľadom k dlhoročnému pôsobeniu spoločnosti ZAVA, spol. s r.o. jej konatelia prešli tzv. transformáciou trhu, kvôli ktorej museli mierne zmeniť politiku spoločnosti.

2.2.1 Z HISTÓRIE SPOLOČNOSTI¹⁰

Vznik firmy ZAVA (zámočník Valovič) sa datuje od 11.07.1991. Vtedy svoje pôsobenie realizovala prostredníctvom živnostenského oprávnenia FO zameraného na poskytovanie služieb v oblasti zámočnických zvaracích a kovoobrábacích prác. V roku 1996 bola činnosť firmy rozšírená o vedenie personálnej a mzdovej agendy a vedenie účtovníctva. Od roku 2001 pôsobí na trhu spoločnosť ZAVA, spol. s r.o. (zvaračské a kovoobrábacie práce), ktorej predmetom činnosti je poskytovanie služieb zákazníkom, a to konkrétne dodávky prác formou subdodávky na základe zmlúv o dielo.

¹⁰ Internetové stránky firmy ZAVA, spol. s r.o. [online], [cit. 20.02.2008]. <<http://www.zava.sk/>>

Spoločnosť spolupracuje s českými obchodnými partnermi a činnosť na území ČR vykonáva v súlade s právnymi predpismi na základe zákona o dani z príjmov č.586/92 Zb. a spresnenia D-151 týkajúceho sa medzinárodného prenájmu pracovných síl.

2.2.2 NÁSTRAHY AKO PODNET K ZLEPŠOVANIU

Časový horizont pôsobenia spoločnosti ZAVA, neskôr ZAVA, spol. s r.o. bude týmto rokom predstavovať 17 rokov. Vzhľadom na jeho dĺžku sa do popredia kladie otázka zmien na trhu, štátnej politiky, či dôvod transformácie spoločnosti na spoločnosť s ručením obmedzeným.

Podľa konateľov firmy by sa obdobie pôsobenia na trhu dalo rozdeliť na dve obdobia. Prvým obdobím bolo podnikanie v rámci živnostenského oprávnenia FO, kedy bol na Slovensku najväčší rozmach drobných a malých podnikateľov. Tržná situácia sa vo vtedajšej dobe kompletne odlišovala od jej súčasnej podoby. Na trhu pôsobilo malé percento konkurencie podnikajúcej v rovnakej oblasti a dopyt po práci prevyšoval ponuku práce. Firma ZAVA v tej dobe bola nútená hľadať vhodné pracoviská na alokáciu pracovnej sily.

Avšak najväčším problémom bola nesolventnosť obchodných partnerov, ako aj ich zlá morálka. Toto vyústilo do problémov spojených s nesplatenými pohľadávkami, strát obchodných partnerov, čo súviselo s hľadaním nových riešení pre zabezpečenie práce. Problém nesolventnosti obchodných partnerov sa neraz riešil súdnou cestou. Avšak napriek tomu nedostala firma ZAVA plnú čiastku svojich pohľadávok. Navyše riešenie sporov súdnou cestou zvyšovalo náklady firmy. Avšak toto neotriaslo jej pevnými základmi vďaka správnej finančnej stratégii a spolupráci s viacerými obchodnými partnermi, ktorá čiastočne vyvážila straty. Vďaka týmto skúsenostiam pri riešení podobných sporov firma využila mimosúdny spôsob plnenia pohľadávok, a to dohodou s obchodným partnerom. Toto jej umožnilo získať aspoň časť pohľadávok.

Okrem rizika nesplnenia pohľadávok od obchodných partnerov existujú ešte mnohé iné riziká, ktoré by sa dali predpokladať. Medzi ďalšie príklady možno uviesť nepriaznivé reformy daňového zákona. Hlavným dôvodom transformácie ZAVA na spoločnosť s ručením obmedzeným boli vysoké odvody na sociálne a zdravotné poistenie, podľa ktorej bola FO značne v nevýhode oproti ostatným podnikateľským formám. V praxi vtedajšie sadzby znamenali, že s vyššími ziskami stúpali aj odvody. Bolo treba premýšľať nad inou formou podnikania.

Vzhľadom k tomu, že transformácia na inú právnu formu podnikania prinášala so sebou aj iné výhody, ako napr. odstránenie ručenia celým majetkom podnikateľa, bola spoločnosť s ručením obmedzeným ideálnym riešením.

V roku 2003 sa na území SR uskutočnila daňová reforma, vďaka ktorej sa ustanovila jednotná daň 19%, čo malo pozitívny vplyv na chod spoločnosti.

Druhé obdobie v rámci pôsobenia spoločnosti ZAVA, spol. s r.o. sa datuje od vzniku spoločnosti ako spoločnosti s ručením obmedzeným.

S napredujúcou ekonomikou Slovenskej republiky sa však postupom času menil i charakter trhu. Noví investori prichádzajúci na územie SR čiastočne obmedzili ponuku pracovných síl. Rovnako vznikla nová forma konkurencie, a to agentúry dočasného zamestnávania, ktoré čiastočne nahradili úrady práce. Týmto sa dopyt po práci zužoval, a vznikla situácia, kedy na trhu pôsobila čoraz väčšia ponuka práce a menší dopyt po práci. Tentoraz musela spoločnosť ZAVA, spol. s r.o. riešiť úplne opačný typ problému. Nesolventnosť obchodných partnerov sa stávala čoraz zriedkavejším rizikom. Do popredia sa dostával problém výberu pracovných síl. Toto bolo spojené s nákladmi na propagáciu, či už v rozhlase alebo novinách.

Vzhľadom k tomu, že spoločnosť ZAVA, spol. s r.o. má svoju dlhoročnú tradíciu pôsobenia v oblasti poskytovania prenájmu pracovných síl, v súčasnej dobe je chod spoločností už v tzv. „zabehnutých koľajach“. Avšak pre firmy, ktoré novo vstupujú do tohto odvetvia najväčšie riziko predstavuje práve nováčikovský syndróm, kedy potenciálni partneri rovnako ako ľudia hľadajúci pravdu nemajú dostatok informácií o týchto firmách. Na trhu sa zároveň objavuje množstvo firiem, ktoré nevedia v súlade so zákonmi, a takisto sprostredkujú práce, za ktoré zamestnanci nedostanú finančné ohodnotenie. V prípade spoločnosti ZAVA, spol. s r.o. sa takéto špekulácie ohľadom dôveryhodnosti najmä kvôli kladným recenziám a obchodnému menu môžu okamžite zavrhnúť.

V súčasnej dobe treba pri podnikaní klásť veľký dôraz nielen na poskytovanie kvalitných služieb, či výrobkov, jednanie v medziach zákona, či finančnú politiku. Existujú nástrahy, s ktorými sa stretáva čoraz viac podnikateľov. Z praxe konateľov analyzovanej spoločnosti vyplynulo, že musia klásť väčší dôraz na vypracovanie obchodných zmlúv.

Z právneho hľadiska niekedy na jednu vec možno nazerať viacerými spôsobmi. V praxi to znamená tzv. „hranie so slovíčkami“ a toto je ďalej využívané v neprospech obchodných partnerov. Predchádzanie obdobným problémom možno vyriešiť buď zdokonalením sa v právnej oblasti, alebo využitím expertíznych advokátskych služieb.

2.3. ŽIVOTNÝ CYKLUS PODNIKU AKO HO VIDIA KONATELIA SPOLOČNOSTI

Súčasný trh je nevyspytateľný. Zákazníci sú nároční, kladú sa vysoké nároky na vedenie podnikov, ako aj na kvalitu. Priemerná dĺžka života podniku sa odhaduje na 10 rokov, čo nie je príliš lákavá vízia pre začínajúceho podnikateľa. Dôvodov, prečo práve táto dĺžka života podniku, je nespočetne mnoho. Faktom však ostáva, že najprosperujúcejšie podniky sú väčšinou v rukách rodín, a z toho vyplýva že ich životnosť je omnoho dlhšia ako u ostatných podnikov.

V nadväznosti na dve obdobia, ktorými spoločnosť prešla by sa dal charakterizovať jej životný cyklus. V roku 1991 sa datuje vznik firmy ZAVA, čo udáva v schéme životného cyklu podniku fázu vzniku. Počas rokov 1991-1997 spoločnosť prechádza fázou rastu, a nasledujúce roky vykazujú fázu stabilizácie. Avšak zlomovým rokom sa stáva rok 2000, kedy podnikateľské predikcie o budúcom vývoji firmy naznačujú krízu, a teda mierny úpadok.

Situácia sa vyriešila v roku 2001, teda presne po desiatich rokoch, kedy sa firma pretransformovala na spoločnosť s ručením obmedzeným a jej očakávané príjmy nezaťažovalo vysoké percento zdanenia a vysoké výdavky na odvody do sociálneho a zdravotného fondu. Vzhľadom k faktu, že firma ZAVA ako taká zanikla, dalo by sa uvažovať, že spoločnosť ZAVA, spol. s r.o. musela prechádzať znovu fázou vzniku. Avšak táto spoločnosť nezačínala svoje pôsobenie tzv. „od piky“, ale ostalo jej know-how, ktorým disponovala zaniknutá ZAVA. Rovnako majiteľ firmy ZAVA sa stal konateľom v novo vzniknutej spoločnosti. Z tohto dôvodu a zároveň z praktického hľadiska možno povedať, že spoločnosť od svojho vzniku absolvovala fázu rastu po fáze krízy. Tento rast zatiaľ nedosiahol svojho maxima, a od roku 2006 je ešte výraznejší.

Dôvodom ďalšieho napredovania je najmä získanie nových obchodných partnerov, a zvýšenie fakturačnej čiastky za každého prenajatého pracovníka.

2.4. NAPŔŤANIE PODNIKOVÝCH CIEĽOV

„Podniky existujú preto, aby vyrábali a distribuovali výrobky a poskytovali služby zákazníkom a „slúžili“ všetkým ostatným, ktorí sú s vývojom podniku spätí. To je ich hlavným poslaním. Podniky rovnako ako jednotlivci vo svojom chovaní sledujú určitý cieľ, tj. stav alebo výsledok, ktorý má podnik (jednotlivec) dosiahnuť. Ten závisí od účelu, pre ktorý bol podnik založený a ktorý je dôvodom jeho existencie. Čo je primárnym cieľom (cieľovou funkciou) podniku, odvodzuje tzv. teória firmy.“ (Synek, 2006, s.55)

Jedným z hlavných predpokladov udržania sa na trhu je exaktne vypracovaná stratégia, a s tým súvisiace ciele podniku, ktoré sú jej nosnou súčasťou. Napĺňanie týchto cieľov a postup v rámci strategických krokov dáva podniku možnosť prosperovať.

2.4.1 KRÁTKODOBÉ A DLHODOBÉ CIELE A VYHLIADKY DO BUDÚCNOSTI

Reakciou na tržné podmienky je v súčasnej dobe spoločnosť ZAVA, spol. s r.o. nútená prehodnotiť svoje podnikateľské zámery a stanoviť si ciele smerujúce k zlepšeniu nedostatkov. Hlavným cieľom spoločnosti je udržiavať približne rovnaký počet zamestnancov, čo by malo zabezpečiť plynulý tok príjmov a plnenie činností vyplývajúcich z obchodných vzťahov s obchodnými partnermi. Ako vedľajší cieľ si manažment spoločnosti stanovil zvýšenie počtu obchodných partnerov aspoň o jednu tretinu. Tento cieľ sa spoločnosti darí postupne napĺňať, pretože za minulý rok sa jej podarilo uzavrieť niekoľko zmlúv s novými obchodnými partnermi.

Napĺňanie vedľajšieho cieľa je podľa samotných konateľov spoločnosti vzhľadom ku konkurencii reálne. Vďaka svojmu postaveniu na trhu nie je problém získať kontakty s novými obchodnými partnermi, avšak udržanie stabilného počtu zamestnancov je v dôsledku fluktuácie pracovnej sily značným problémom.

2.4.2 KROKY VEDÚCE K ZLEPŠENIU KONKURENCIESCHOPNOSTI

Pri plnení podnikových cieľov, ktoré si analyzovaný podnik stanovil je dôležité zvyšovať predovšetkým konkurencieschopnosť.

Musí sa však zamerať ako na stranu obchodných partnerov, tak na stranu potenciálnych zamestnancov. Spoločnosť zvyšuje kvalifikáciu svojich zamestnancov. Od roku 2005 niektorí zamestnanci disponujú Európskym zväračským preukazom, ktorý dokladá ich odbornú spôsobilosť v príslušnom obore.

Avšak kvalita pracovnej sily, ktorú spoločnosť ponúka nie je kľúčovou výhodou. Obchodní partneri nestavajú na základoch kvalitne odvedenej práce, ale na výhodných obchodoch. V porovnaní s konkurenciou tak spoločnosť fakturuje až o jednu štvrtinu menej napriek tomu, že prenajíma spoľahlivú pracovnú silu a garantuje za jej kvalitu.

Na druhej strane je to nižší dopyt po práci, ktorému spoločnosť čelí. Na to, aby mohla uspokojovať požiadavky svojich obchodných partnerov potrebuje stále novú pracovnú silu, nových zamestnancov. V porovnaní s firmami, ktoré pôsobia v rovnakom obore im ponúka dobré sociálne zázemie a dôveryhodnosť. Závažnosti, ktoré sú vo všeobecnosti samozrejme sa potenciálnym zamestnancom javia ako dôležité pri výbere pracovnej ponuky. Jedná sa najmä o úkony, ktoré sú zákonom stanovené. Avšak niektoré konkurenčné firmy nie sú schopné jednať v medziach zákona. Tento banálny fakt však prispieva k zvyšovaniu konkurencieschopnosti spoločnosti.

„Dodržiavanie práva, obchodnej etikety a firemnej kultúry je samozrejmosťou, nakoľko klienta možno oklamať len raz. Viac sa nevráti a ak je schopný, dokáže zinkasovanú ranu vrátiť klamúcej firme negatívnou reklamou, ktorá ju môže až zničiť.“ (Burák, 2003, s. 61.)

ZÁVER

Podobne ako pri vzniku je aj pri zániku spoločnosti potrebné rozlišovať dve fázy, zrušenie spoločnosti a zánik spoločnosti ako právnickej osoby.

Zrušením spoločnosti rozumieme právnu skutočnosť, na základe ktorej má dôjsť k zániku spoločnosti. K vlastnému zániku (ukončeniu právnej subjektivity) však dôjde až výmazom spoločnosti z obchodného registra.

Aby spoločnosť zanikla, musí dôjsť najskôr k jej zrušeniu. Časový rozdiel medzi zrušením spoločnosti a jej zánikom slúži na to, aby bol vysporiadaný majetok spoločnosti. Uvedené možno riešiť dvoma spôsobmi, a to prechodom majetku spoločnosti na inú spoločnosť na základe dobrovoľného rozhodnutia spoločníkov, alebo zrušenie spoločnosti bez právneho nástupcu.

Z uvedeného je teda zrejmé, že podnikanie je veľmi náročný proces, hlavne však pre tých, ktorí začínajú podnikat' od nuly. Nazdávam sa, že spomedzi státisícov podnikateľov je množstvo takých, ktorí pri svojom podnikaní pľuli krv, aby dospeli k vytúženému cieľu. Je však aj určité percento spomedzi týchto podnikateľov, ktorí sa k majetkom a k tzv. ich podnikaniu dostali rôznymi nelegitímnymi spôsobmi a formami. Ved' aj Honoré de Balzac sa vyjadril, že: „*Za všetkým veľkým majetkom musí byť nejaký zločin*“.

Ľudia vo všeobecnosti vidia u podnikateľa len to, čo vidieť chcú. Mnohokrát poukazujú na to, že má nové auto, že má krásny dom, oblek, že manželka už asi nevie čo s financiami ap. To sú práve momenty, ktoré ľudia vnímajú veľmi emotívne. Neuvedomujú si alebo lepšie povedané nechcú na to ani len pomyslieť ba dokonca dať za pravdu, že ten podnikateľ denne pracuje minimálne 14-16 hodín, aby uviedol svoju firmu na trh a presvedčil svojich obchodných partnerov, že to v skutku so svojim podnikaním myslí seriózne.

Okrem toho treba zdôrazniť, že podnikanie je silne stresujúce a dokáže človeku zobrat množstvo energie. Sú však aj takí, ktorí síce zarobili, ale teraz sa trápia čo so svojim životom, pretože pohrúžený do podnikania nevedomujúc si, že strácajú svoj rodinný a osobný život.

Podnikanie nepozná zľutovanie, človek – podnikateľ vystupuje na trhu ako určitý ekonomický článok. Trh vôbec nezaujíma človek ako taký, je to preň len a len subjekt trhu.

V tejto súvislosti však treba pamätať na svoje priority a treba rozlišovať čo sú pre človeka skutočné hodnoty a čo je len daňou za hodnoty, za ktorými ideme veľakrát hlava ne hlava. Dnešná doba je nevyspytateľná a preto treba podnikat' rozumne a obozretne, pretože bez týchto zásad je podnikanie príliš riskantné. Riziko k podnikaniu samozrejme patrí, máme však veľkú výhodu ak riziko vieme včas rozpoznať, analyzovať a primerane rozložiť. Podnikanie môžeme chápať ako istý druh slobody, ktorá by však nemala byť našim zmyslom života, ale len prostriedkom k lepšiemu životu.

To, že budeme dobrými podnikateľmi ešte nezaručuje, že budeme tiež dobrými ľuďmi. Napriek tomu, ak sa niekomu podarí tieto dve vlastnosti spojiť a sklbiť môžeme o ňom povedať, že dosiahol úspech, ktorý stojí za to.

NÁVRH OPATRENÍ

Čo sa týka poplatkov za zápis do obchodného registra tu si myslím, že pri zápise do tohto registra by bolo vhodné znížiť poplatok za prvozápis zo súčasných 10 000,-Sk na čiastku 5 000,-Sk a za každú ďalšiu zmenu znížiť poplatok z 1 500,-Sk na čiastku 500,-Sk.

Ďalej by som v súvislosti s duplicitným predkladaním dokumentov zrušila predkladanie dokumentov v súvislosti s odbornou spôsobilosťou pre získanie živnostenského oprávnenia PO, ak oň žiada podnikateľ, ktorý už vlastní živnostenský list FO v rámci rovnakého oboru.

Taktiež by bolo vhodné pri zakladaní s.r.o. vrátiť čiastku, ktorá je potrebná ako základné imanie spoločnosti z 200 000,-Sk na pôvodných 100 000,-Sk. Týmto krokom by mal začínajúci podnikateľský subjekt k dispozícii relatívne vysokú finančnú čiastku, ktorú by mohol použiť pre rozbeh podnikania.

V súvislosti s maximálnym počtom spoločníkov v s.r.o., by som navrhovala znížiť tento počet zo súčasných 50-spoločníkov na 10-spoločníkov.

Štatistika jasne poukazuje na to, že počet spoločníkov v tej ktorej spoločnosti sa pohybuje v rozmedzí od dvoch až šiestich spoločníkov. Efektivita 50 spoločníkov, tak ako v politike širokej koalície je veľmi ťažko dosiahnuteľná.

Malé a stredné podniky sú zdrojom spoločensko-ekonomického rozvoja. Nazdávam sa preto, že je nevyhnutné, aby vláda SR prispievala k tvorbe podnikateľskej kultúry, dynamizovaniu podpory začínajúcim podnikateľom t.j. vláda by mala byť nápomocná začínajúcim podnikateľom v oblasti prekonávania začiatkových bariér a to vo forme podpory profesionálneho poradenstva.

LITERATÚRA

- (1) Zákon č. 513/1991 Zb. obchodného zákonníka
- (2) Zákon č.455/1991 Z.z. o živnostenskom podnikaní
- (3) Kupkovič, M. *Podnikové hospodárstvo*. 6.vyd. Bratislava: Sprint vfra, 2002. ISBN 80-88848-93-8.
- (4) Synek, M. *Podniková ekonomika*. Praha : Beck 2006. ISBN. 80-7179-892-4.
- (5) Burák, E. *Automanážment podnikateľa*, Bratislava: EPOS, 2003. ISBN 80-8057-533-9.

OSTATNÉ PRAMENE

- (6) Založenie spoločnosti s ručením obmedzeným. Ekonomické a právne informácie [online],[cit.20.02.2008].<<http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=%2fMain%2fTArticles.ascx&phContent=%2fMain%2fArticleShow.ascx&ArtID=2618&LngID=0>>
- (7) SUĎA, Pavol, ŽILKA, Michal. Etrend [online].28.05.2004, [cit. 10.03.2008]. <<http://podnikanie.etrend.sk/34469/firemne-pravo/zalozenie-a-vznik-spolocnosti-s-ručenim-obmedzenym>><http://www.zava.sk>
- (8) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky [online], [cit. 10.03.2008]. <<http://www.justice.gov.sk/>>
- (9) Internetové stránky firmy ZAVA, spol. s r.o. [online], [cit. 20.02.2008]. <<http://www.zava.sk/>>
- (10) Interné materiály spoločnosti ZAVA, spol. s r.o.